

УДК. 336.22

Дідух А.П. – ст. гр. Екк-51м

Львівський національний університет імені Івана Франка

МЕТОД МОДЕЛЕЙ У ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОГНОЗУВАННІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Камінська Н.І.

Економічне прогнозування ґрунтується на виявленні стану та можливих напрямків розвитку економічних явищ і процесів економічної системи на різних рівнях. Прогнозування господарської діяльності для найбільш повного і достовірного відображення процесу функціонування підприємства передбачає розробку економіко-математичних моделей.

Моделювання (з англ. modelling) — це особливий пізнавальний метод теоретичного та практичного опосередкованого пізнання, коли суб'єкт замість безпосереднього об'єкта пізнання вибирає чи створює схожий із ним допоміжний об'єкт-замісник (модель), досліджує його, а здобуту інформацію переносить на реальний предмет вивчення. Економічне моделювання припускає опис економічних процесів і явищ у вигляді економічних моделей. Модель – це умовне зображення об'єкта, що відображає його найістотніші характеристики, які необхідні для проведення дослідження. Економічні моделі можна поділити на дві основні групи: матеріальні (предметні, фізичні) та ідеальні (уявні, математичні, кібернетичні, графічні, імітаційні). Економіко – математична модель не є простим віддзеркаленням дійсності, вона повинна відображати найбільш істотні (характерні риси) досліджуваного об'єкта. Також модель повинна відповідати встановленим критеріям, опиратися на основні положення економічної теорії. Будь-яка модель виконує в першу чергу прогностичну функцію, без якої побудова її була б недоцільною для теорії і тим більше для практичного використання. Одна з найважливіших вимог до економіко – математичної моделі полягає в можливості адекватно відображати її економічні процеси. Адекватність моделі — це дещо умовне поняття, оскільки повної відповідності моделі до реального об'єкта не може бути. Це є однією з характеристик економіко-математичного моделювання. Побудова математичної моделі означає перехід від змістовного опису об'єкта моделювання до формального і дає змогу застосувати для дослідження властивостей об'єкта формальні перетворення, його описи, характер яких залежить від виду математичної моделі, тобто в результаті від розглядуваного завдання. Побудова економіко – математичних моделей – це складний та творчий процес.

Крім того, математична модель може бути засобом перевірки правильності сформульованих наукових гіпотез або сподіваного економічного розвитку. За умови правильно закладених у модель гіпотез, висновки одержані завдяки моделі є також правильними. Якщо закладені передумови неправильні, то порівняння результатів моделювання з реальною дійсністю покаже неспроможність даних передумов. Перевірка адекватності економіко-математичних моделей не є простою. Вона обтяжена складністю вимірювання економічних величин. Але без такої перевірки застосування результатів моделювання в аналізі та управлінських рішеннях може не лише виявитися малокорисним, а й призвести до негативних наслідків. Практичними завданнями економіко-математичного моделювання є, насамперед, аналіз економічних об'єктів і процесів, економічне прогнозування, передбачення розвитку економічних процесів, вироблення управлінських рішень на всіх рівнях господарської ієрархії управління. Економіко-математичне моделювання можна вважати одним з найефективніших підходів до здійснення прогнозування та управління економічними системами.